

Antwoord van staatssecretaris Van Huffelen (Financiën – Toeslagen en Douane) (ontvangen 26 november 2021)

Vraag 1

Herinnert u zich u de vragen over het cruciale memo-Palmen, het officiële juridische advies over de CAF 11-zaak aan het managementteam van de Belastingdienst/Toeslagen, dat 2,5 jaar voor bijna iedereen is achtergehouden (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 1363), waarop al twee keer een aanvullend antwoord gegeven is (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 1538 en Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 125) omdat de oorspronkelijke antwoorden (meer dan tien keer "zie vraag 8") nou niet bepaald een antwoord waren?

Antwoord 1

Ja, naar aanleiding van deze vragen en de daarop gegeven antwoorden is opdracht gegeven aan PwC om hier onderzoek naar te doen. Ik betreur ten eerste dat er in 2017 beleidsmatig en in de uitvoering geen adequate opvolging is gegeven aan het advies in het memo van de vaktechnisch coördinator. Ook betreur ik dat het memo niet tijdig met de politieke leiding, de Tweede Kamer en de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag is gedeeld. PwC heeft onderzoek gedaan naar de gang van zaken, dit onderzoek heb ik u op 30 september jl. toegestuurd.¹ In de toekomst mag het niet meer gebeuren dat een dergelijk belanghebbend memo zo lang niet bekend is bij de leiding, wij werken daarom hard aan een ruime informatievoorziening aan de Kamer en verbetering van de informatiehuishouding binnen Toeslagen. Ik zal u hierover ook informeren in de Stand van de Uitvoering Toeslagen.

Vraag 2

Herinnert u zich dat deze vragen gaan over het memo-Palmen, waarin het oordeel luidde dat de Belastingdienst laakbaar had gehandeld en het advies luidde dat de ouders gecompenseerd dienden te worden?

Antwoord 2

Ja.

Vraag 3

Herinnert u zich dat u het met de indiener van de vraag eens was dat adequate uitvoering van het advies van mevrouw Palmén veel leed bespaard zou hebben (Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 1363 antwoord 5)?

Antwoord 3

¹ Kamerstuk 35 510 nr. 84.

Ja. Het memo bevat een zeer treffende analyse van de problematiek in de CAF-11 zaak, zoals die later ook door de ADR en de Adviescommissie uitvoering toeslagen (AUT) is beschreven. Ik betreur het dan ook zeer dat het advies destijds niet is opgevolgd.

Vraag 4

Heeft u kennisgenomen van de brief met bijlage van PwC Nederland inzake antwoorden op de resterende vragen van de commissie Financiën van 29 oktober jongstleden, betreffende de reconstructie en tijdlijn memo-Palmen?

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Heeft u kennisgenomen op de aanvulling naar aanleiding van een vraag van het Kamerlid Omtzigt (pagina 7 van de bijlage) waarin – ter correctie van een hoorzitting met PwC waarin dit werd ontkend - onder meer staat: “Het woord “laakbaar” is in één van de interviews genoemd. Op basis van de ons ter beschikking staande informatie (interviews, emails en agenda’s) is het niet mogelijk geweest eenduidig te reconstrueren of het woord laakbaar is genoemd tijdens een bijeenkomst op 4 juni 2019.”

Antwoord 5

Ja.

Vraag 6

Realiseert u zich dat dit een kernpunt is in de reconstructie van de juni-week 2019, waarvoor u PwC opdracht gaf?

Antwoord 6

Nee dit is voor mij geen kernpunt in de reconstructie. PwC heeft in haar onderzoek ondermeer interviews afgenomen en documenten zoals mails en memo’s onderzocht. Op basis hiervan hebben zij een beeld geschetst wat er gebeurd is in de juni week van 2019. In de brief van 29 oktober jl.² heeft PwC hierover het volgende verklaard:

“Het woord ‘laakbaar’ in relatie tot een bijeenkomst op 4 juni 2019 is in één van de interviews genoemd. Op basis van de ons ter beschikking staande informatie (interviews, emails en agenda’s) is het niet mogelijk geweest eenduidig te reconstrueren of het woord ‘laakbaar’ is genoemd tijdens een bijeenkomst op 4 juni 2019. De eerste vastlegging met betrekking tot het gebruik van het woord ‘laakbaar’ is in de aantekeningen van de ambtelijke voorbespreking op 5 juni 2019 om 8.30 uur inzake de factsheets (zie alinea 285 in het rapport). Op basis van het voorgaande was voor ons onvoldoende onderbouwd dat het woord ‘laakbaar’ is gebezigd in een bijeenkomst op 4 juni 2019 en hebben wij dit niet als feit in ons rapport opgenomen.”

PwC heeft uw Kamer hier op 12 november jl. een aanvullende toelichting op gezonden.³

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z19132&did=2021D4104>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z20509&did=2021D43760>

Vraag 7

Realiseert u zich dat RTL (en Trouw) al lang hadden gereconstrueerd dat het memo-Palmen op 4 juni was rond gegaan en dat het woord laakbaar was genoemd in het bijzijn van de toenmalige staatssecretaris, de secretaris-generaal en de directeur-generaal Belastingdienst?

Antwoord 7

Ik heb de berichtgeving van RTL en Trouw ook gezien en gelezen. Zoals aangegeven in de antwoorden op bovenstaande vragen stelt PwC dat het niet mogelijk is geweest eenduidig te reconstrueren of het woord 'laakbaar' is genoemd tijdens een bijeenkomst op 4 juni 2019.

Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 33 in de brief van 24 oktober jl.⁴ van PwC en de aanvulling naar aanleiding van een vraag van het Kamerlid Omtzigt in de brief van 29 oktober jl. van PwC en de aanvullende toelichting van 12 november jl.

Vraag 8

Realiseert u zich dat elke reconstructie van Pieter Klein en Jan Kleinijenhuis in deze zaak accuraat gebleken is?⁵

Antwoord 8

Ik ben de heren Klein en Kleinijenhuis zeer erkentelijk dat hun vasthoudendheid in dit dossier er mede toe geleid heeft dat de gedupeerde ouders gecompenseerd worden. Hun reconstructies en de rapporten van onder meer de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen, de Parlementaire Onderzoekingscommissie Kinderopvangtoeslag en van PwC hebben allemaal geholpen bij een volledig beeld van de gebeurtenissen rondom de Kinderopvangtoeslag.

Vraag 9

Deelt u de mening dat het buitengewoon merkwaardig zou zijn als de PwC-onderzoekers van dit artikel geen kennis genomen zouden hebben, dit niet onderzocht zouden hebben en verbaasd zouden zijn als hiernaar gevraagd zou worden?

Antwoord 9

PwC heeft ook onderzoek gedaan naar de juni week in 2019. De conclusie uit het artikel dat het memo besproken is met de toenmalige staatssecretaris, de secretaris-generaal en de directeur-generaal Belastingdienst wordt niet ondersteund door het onderzoek van PwC.

Vraag 10

Kunt u navraag laten doen hoe het kan dat deze verklaring (over het noemen van de term laakbaar) niet is opgenomen in het concept-rapport van 17 september en evenmin in het eindrapport van 28 september?

⁴ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z18517&did=2021D39867>

⁵ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5235682/toeslagenaffaire-explosief-memo-de-toeslagenaffaire-verdween-om>

Antwoord 10

In de brief van 29 oktober jl. heeft PwC hier de volgende verklaring voor gegeven:

“Op basis van het voorgaande was voor ons onvoldoende onderbouwd dat het woord ‘laakbaar’ is gebezigd in een bijeenkomst op 4 juni 2019 en hebben wij dit niet als feit in ons rapport opgenomen.”

PwC heeft uw Kamer hier op 12 november jl. een aanvullende toelichting op gezonden.

Vraag 11

Is de strekking van de verklaring rond het noemen van het laakbaar handelen op 4 juni 2019 voorgelegd aan andere functionarissen, bijvoorbeeld via hoor- en wederhoor? Wilt u per (hoge) functionaris aangeven wat hierover is verklaard?

Antwoord 11

PwC heeft een zorgvuldig proces van hoor- en wederhoor ingericht waarbij betrokkenen de gelegenheid hebben gehad om op de bevindingen in het rapport te reageren. Op basis van het onderzoek en de hoor- en wederhoor heeft PwC geconstateerd dat onvoldoende onderbouwd is dat het woord ‘laakbaar’ is gebezigd in een bijeenkomst op 4 juni 2019 en heeft PwC dit niet als feit in het rapport opgenomen.

Vraag 12

Wilt u – als opdrachtgever van PwC- navraag laten doen aan welke bijeenkomst op dinsdag 4 juni 2019 hier door de betrokken ambtenaar wordt gerefereerd en de Kamer over de uitkomst informeren?

Antwoord 12

Zie hiervoor ook mijn antwoord op vraag 11 en de aanvullende toelichting van PwC van 12 november jl. Hierbij constateert PwC:

“Op basis van vorenstaande is derhalve niet bevestigd of en in welke bijeenkomst op 4 juni 2019 het woord ‘laakbaar’ is gebezigd door de SG en wij hebben dit daarom niet als feit opgenomen in het rapport. “

Vraag 13

Klopt het dat dit een bijeenkomst was waarbij zowel uw ambtsvoorganger alsmede de toenmalig secretaris-generaal en de directeur-generaal Belastingdienst aanwezig waren?

Antwoord 13

Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 12. De staatssecretaris, de directeur-generaal en de secretaris-generaal waren aanwezig bij verschillende bijeenkomsten op 4 juni. Maar PwC heeft geconcludeerd dat onvoldoende onderbouwd is dat tijdens een bijeenkomst op 4 juni het woord ‘laakbaar’ is gebezigd.

Vraag 14

In de aanvullende antwoorden van PwC van 29 oktober wordt gesteld: "...hadden wij ter plekke onvoldoende scherp wat er in de gespreksverslagen is opgenomen". Wilt u in dit licht opheldering vragen aan PwC over de eerdere beantwoording van vragen van de commissie Financiën van 24 oktober, waaronder antwoord op de vragen 27, 28, 29 en 30, waarin wordt gesteld: "Geen van de geïnterviewden heeft aan ons aangegeven dat het memo-Palmen aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst van 4 juni." Hoe kan het dat de Tweede Kamer ook bij die gelegenheid onjuist is geïnformeerd over de gang van zaken?

Antwoord 14

In de aanvullende antwoorden van 29 oktober jl. heeft PwC aangegeven:

"Het woord 'laakbaar' in relatie tot een bijeenkomst op 4 juni 2019 is in één van de interviews genoemd. Op basis van de ons ter beschikking staande informatie (interviews, emails en agenda's) is het niet mogelijk geweest eenduidig te reconstrueren of het woord 'laakbaar' is genoemd tijdens een bijeenkomst op 4 juni 2019."

Dat staat los van de constatering van PwC in de antwoorden op vragen 27, 28, 29 en 30 die in de vraagstelling beschreven wordt. Samengevat stelt het PwC onderzoek, inclusief de aanvullingen via de vragen/antwoorden van uw Kamer, dat er door één persoon aangegeven is dat het woord laakbaar gevallen is in één van de besprekingen op 4 juni 2021 maar dat geen van de geïnterviewden verklaard heeft dat het memo, waarin het woord laakbaar eveneens is opgenomen, aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst.

Vraag 15

In het PwC-rapport staat beschreven dat uw ambtsvoorganger zich in het overleg op 4 juni 2019 afvroeg "of niemand eerder signalen had opgevangen dat er problemen waren met het CAF-11 dossier". Wilt u PwC verzoeken alsnog antwoord te geven op vraag 29, te weten: "Is in het antwoord op die vraag van de staatssecretaris aangegeven wat de kern van het memo-Palmen was (laakbaar handelen en compensatie)?"?

Antwoord 15

PwC heeft naar deze omstandigheden uitgebreid onderzoek gedaan. Deze treft u in alinea's 262-271 van het rapport van PwC.

Vraag 16

Wilt u PwC opdracht geven alsnog antwoord te geven op vraag 30, die luidt: "Heeft de ambtenaar die deze vergadering verliet om de opsteller van het memo-Palmen te bellen (de VaCo 2017) bij terugkeer iets gezegd over het bestaan van het memo-Palmen en over de kern van het memo-Palmen?"?

Antwoord 16

PwC heeft hier al antwoord op gegeven. Ze verwijzen naar antwoord 28, deze luidt:

"Uit het rapport blijkt dat gedurende de bespreking in de ochtend op 4 juni 2019 (in het rapport de derde bespreking op 4 juni) de Lavaco Toeslagen naar aanleiding van de vraag van Staatssecretaris Snel de vergadering heeft verlaten en heeft gebeld met de Vaco Toeslagen (2017) (zie alinea 263 van het rapport). Geen van de geïnterviewden heeft aan ons aangegeven dat het 'memo-Palmen' aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst van 4 juni. Er zijn ook geen notulen of aantekeningen van deze vergadering beschikbaar om dit te verifiëren."

Vraag 17

Hoe duidt u het feit dat PwC op vraag 29 geen antwoord geeft en antwoordt "zie vraag 28" waarin juist op deze vraag geen antwoord wordt gegeven?

Antwoord 17

Vraag 29 luidt:

"Is in het antwoord op die vraag van de staatssecretaris aangegeven wat de kern van het memo-Palmen was (Laakbaar handelen en compensatie)?"

In het antwoord op 28 staat hiervoor:

"Geen van de geïnterviewden heeft aan ons aangegeven dat het 'memo-Palmen' aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst van 4 juni. Er zijn ook geen notulen of aantekeningen van deze vergadering beschikbaar om dit te verifiëren."

Vraag 18

Hoe duidt u het feit dat PwC op vraag 30 geen antwoord geeft en antwoordt "zie vraag 28" waarin juist op deze vraag geen antwoord wordt gegeven?

Antwoord 18

Vraag 30 luidt:

"Heeft de ambtenaar die deze vergadering verliet om de opsteller van het memo-Palmen te bellen (de VaCo 2017) bij terugkeer in de vergadering iets gezegd over het bestaan van het memo-Palmen en over de kern van het memo-Palmen."

In het antwoord op 28 staat hiervoor:

"Geen van de geïnterviewden heeft aan ons aangegeven dat het 'memo-Palmen' aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst van 4 juni. Er zijn ook geen notulen of aantekeningen van deze vergadering beschikbaar om dit te verifiëren."

De ambtenaar die deze vergadering verliet om de opsteller van het memo-Palmen te bellen was één van de geïnterviewden.

Vraag 19

Hoe duidt u het feit dat PwC op de mondelinge vraag tijdens de hoorzitting van de vaste commissie voor Financiën van de Kamer op 26 oktober 2021 ontkent dat er over het memo-Palmen en het woord laakbaar verklaard is?

Antwoord 19

Ik ben de onderzoekers van PwC zeer erkentelijk dat zij in een hoorzitting u het onderzoek hebben kunnen toelichten. Een aantal vragen die ter plekke niet beantwoord konden worden zijn zoals met uw Kamer afgesproken later nagezonden. Op een aantal vragen die beantwoord waren is nog een aanvulling gekomen zoals dat uit de gespreksverslagen blijkt dat één van de geïnterviewden verklaard had dat er zou zijn gesproken over laakbaar handelen bij een overleg op 4 juni 2019.

Vraag 20

Heeft u kennisgenomen van de vraag en het antwoord onder 33 (in de beantwoording van vragen door PwC op 24 oktober), waarin wordt gesteld: "Wij hebben het al dan niet rondgaan van het memo (fysiek dan wel digitaal) uitdrukkelijk en herhaaldelijk ter sprake gebracht gedurende de interviews met betrokkenen bij de "juni-week" van 2019, maar dit is door geen van de geïnterviewden aan ons bevestigd."? Wilt u PwC vragen te verhelderen/bevestigen of dit klopt?

Antwoord 20

Ja. PwC staat achter haar onderzoek en de gegeven antwoorden.

Vraag 21

Wat heeft de ambtenaar die sprak van het noemen van "laakbaar" handelen en het memo-Palmen verklaard over het al dan niet rondgaan van het memo-Palmen (fysiek of digitaal) in de vergadering van 4 juni 2019?

Antwoord 21

In het antwoord op 28 uit de brief van PwC van 24 oktober jl. staat hierover:

“Geen van de geïnterviewden heeft aan ons aangegeven dat het ‘memo-Palmen’ aan de orde is gesteld in de betreffende bijeenkomst van 4 juni. Er zijn ook geen notulen of aantekeningen van deze vergadering beschikbaar om dit te verifiëren.”

De ambtenaar die “laakbaar” handelen noemde was één van de geïnterviewden. PwC heeft in haar brief van 12 november jl. hier een aanvullende toelichting op gegeven.

Vraag 22

Herinnert u zich het openbare verhoor onder ede van de vaktechnisch coördinator uit 2017 ten overstaan van de Parlementaire Ondervragingscommissie Kinderopvangtoeslag (POK)?

Antwoord 22

Ja

Vraag 23

Herinnert u zich dat zij aangaf dat zij dinsdag 4 juni 2019 door de Lavaco is gebeld en dat hij het memo heeft doorgemailed?

Antwoord 23

Ja. Dit staat ook beschreven in het PwC rapport (alinea 263).

Vraag 24

Heeft u kennisgenomen van paragraaf 263 van de Reconstructie en tijdlijn van PwC, waarin de volgende formulering is opgenomen: “De Lavaco Toeslagen verliet even de vergadering en belde vervolgens de Vaco Toeslagen (2017) om te vragen of er bij Toeslagen iets bekend was ten aanzien van het CAF-11 Hawaï dossier.” Wilt u bij PwC navraag doen wat er voorafging aan dit telefoontje van de Lavaco, in de vergadering van 4 juni 2019?

Antwoord 24

Dit staat beschreven in alinea 262 en 263 van het rapport van PwC.

262

De derde bespreking kan worden beschouwd als de voortzetting van de eerste bespreking van die dag, maar dan met Staatssecretaris Snel en de Secretaris-Generaal Ministerie van Financiën (2013-2020) erbij. De discussie inzake de concept Kamerbrief en de deugdelijkheid van het CAF-11 Hawaï dossier werden voortgezet, waarbij Teamleider 2 Toeslagen opnieuw de bevindingen van de reconstructie van het CAF-11 Hawaï dossier met de gesprekspartners deelde, alsmede de implicaties die dit voor het CAF-11 Hawaï dossier had uiteenzette.

263

Tijdens deze bijeenkomst vroeg Staatssecretaris Snel zich af of niemand eerder signalen had opgevangen dat er problemen waren met het CAF-11 Hawaï dossier. De Lavaco Toeslagen verliet even de vergadering en belde vervolgens de Vaco Toeslagen (2017) om te vragen of er bij Toeslagen iets bekend was ten aanzien van het CAF-11 Hawaï dossier. De Vaco Toeslagen (2017) vertelde toen hierover zelf een advies te hebben geschreven. Vervolgens stuurde de Vaco Toeslagen (2017) om 12:20 uur het 'memo-Palmen' aan de Lavaco Toeslagen (appendix A.10.80).

Vraag 25

Wilt u bevorderen dat daarbij ook de volgende vragen worden beantwoord: Heeft iemand in die bijeenkomst gesteld dat er een signaal of een memo uit 2017 was? Kreeg de Lavaco de opdracht of een verzoek de Vaco 2017 te bellen? Wat is hier door betrokkene over verklaard? Heeft de Lavaco iets verklaard over een terugkoppeling in de bewuste vergadering van 4 juni?

Antwoord 25

Dit wordt in het PwC rapport beschreven in met name de alinea's 262-271.

Vraag 26

Wilt u als opdrachtgever van PwC bevorderen dat de Kamer inzage krijgt in het geaccordeerde gespreksverslag van de ambtenaar die heeft verklaard dat het woord laakbaar in de vergadering van 4 juni 2019 is genoemd? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 26

PwC heeft in haar brief van 12 november jl. hier een aanvullende toelichting op gegeven.⁶ De verslagen waar u op doelt zijn in het bezit van PwC. Het ministerie heeft en krijgt hier geen afschrift van deze verklaringen. Deze verklaringen zijn vrijwillig afgelegd door betrokkenen onder de toezegging dat de verslagen vertrouwelijk blijven. Die belofte kan en wil ik niet breken en ik heb begrepen dat dit ook geldt voor PwC. Ook het vertrouwelijk delen met de Kamer van de gespreksverslagen zou die afspraak tenietdoen. Deze belofte breken zou het vertrouwen schenden en waarheidsvinding nu en in de toekomst hinderen.

Vraag 27

Indien u niet bereid zou zijn dit gespreksverslag ter inzage te leggen, wilt u er dan voor zorgdragen dat er een sluitende, kloppende samenvatting over deze verklaring wordt verstrekt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 27

Het rapport van PwC is als een samenvatting hiervan te beschouwen. PwC heeft in haar rapport in de alinea's 52-58 de beperkingen in haar onderzoek aangegeven.

Vraag 28

⁶ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z20509&did=2021D43760>

Heeft de Vaco Toeslagen (2017) tegenover PwC verklaard of zij in die juni-week van 2019 of nadien van medewerkers van Belastingdienst/Toeslagen dan wel van het kerndepartement terugkoppeling heeft gehad over wat er over haar memo aan de orde is gesteld in vergaderingen en waarom het andermaal van de radar verdween? Wilt u haar geaccordeerde gespreksverslag ter inzage leggen, dan wel bevorderen dat er een sluitende, kloppende samenvatting over deze verklaring wordt verstrekt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 28

De verslagen waar u op doelt zijn in het bezit van PwC. Het ministerie heeft en krijgt hier geen afschrift van deze verklaringen. Deze verklaringen zijn vrijwillig afgelegd door betrokkenen onder de toezegging dat de verslagen vertrouwelijk blijven. Die belofte kan en wil ik niet breken en ik heb begrepen dat dit ook geldt voor PwC. Ook het vertrouwelijk delen met de Kamer van de gespreksverslagen zou die afspraak tenietdoen. Deze belofte breken zou het vertrouwen schenden en waarheidsvinding nu en in de toekomst hinderen.

Vraag 29

Wilt u PwC verzoeken nadere helderheid te verschaffen over de zogenoemde "rode draden rapportage" die zou worden geleverd? Bestaan daar concepten van? Wordt in die concepten gewag gemaakt van de informatie over het noemen van laakbaar handelen of verwijzen naar het memo-Palmen?

Antwoord 29

PwC heeft in de hoorzitting toegelicht welke afwegingen zij gemaakt hebben over het rode draden verslag. Er is geen apart rode draden verslag. De rode draden uit de verslagen zitten verwerkt in het rapport op de relevante plekken zodat deze beter tot zijn recht komen.

Vraag 30

Kunt u PwC vragen waarom kennelijk meer waarde wordt toegekend aan verklaringen van hoge ambtenaren die volgens PwC mogelijk in verband worden gebracht met meened (aldus verslag van begeleidingscommissie) dan aan ambtenaren die verklaren dat het woord "laakbaar" viel in een vergadering en dat de ambtelijke top dus wist van het bestaan en de strekking van het memo-Palmen.

Antwoord 30

Zie hiervoor ook het antwoord op vraag 6. PwC heeft in haar onderzoek ondermeer interviews afgenomen en documenten zoals mails en memo's onderzocht. Op basis hiervan hebben zij een beeld geschetst wat er gebeurd is in de juni week van 2019. In de brief van 29 oktober jl. heeft PwC hierover het volgende verklaard:

"Het woord 'laakbaar' in relatie tot een bijeenkomst op 4 juni 2019 is in één van de interviews genoemd. Op basis van de ons ter beschikking staande informatie (interviews, emails en agenda's) is het niet mogelijk geweest eenduidig te reconstrueren of het woord 'laakbaar' is genoemd tijdens een bijeenkomst op 4 juni 2019. De eerste vastlegging met betrekking tot het gebruik van het woord 'laakbaar' is in de aantekeningen van de ambtelijke voorbespreking op 5 juni 2019 om 8.30 uur inzake de factsheets (zie alinea 285 in het rapport). Op basis van het voorgaande was voor ons onvoldoende onderbouwd dat het woord 'laakbaar' is gebezigd in een bijeenkomst op 4 juni 2019 en hebben wij dit niet als feit in ons rapport opgenomen."

Vraag 31

Valt uit de verklaring van de betrokken ambtenaar betreffende het noemen van het laakbaar handelen een redelijk vermoeden af te leiden dat meened is gepleegd voor de POK? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 31

Het eindrapport van PwC biedt voor mij geen aanleiding om aangifte te doen.

Vraag 32

Wat gaat u doen om te bewerkstelligen dat alsnog waarheidsvinding zal plaatsvinden over die cruciale juni-week in 2019?

Antwoord 32

Op verzoek van uw Kamer heeft PwC een diepgravend onderzoek uitgevoerd naar wat er precies gebeurd is met het memo. In het onderzoek zijn interviews gehouden en zijn de relevante mailboxen van de personen onderzocht die rechtstreeks of zijdelings op de hoogte waren of konden zijn van het bestaan en de inhoud van het memo. Dit geldt ook voor de personen waarvan de onderzoekers wilden vaststellen dat zij geen betrokkenheid bij het memo hadden. De onderzoekers hadden toegang tot de archieven van het ministerie. Van een aantal personen is ook de (privé)telefoon onderzocht. Het eindrapport van PwC, ondanks de beperkingen die het heeft zoals beschreven in alinea's 52-58, levert voor mij een goed beeld op van de feitelijkheden rondom het memo-Palmen

en de juni week van 2019. Zoals PwC ook aangaf in de hoorzitting is de juni-week 2019 meerdere jaren geleden. Herinneringen gaan dan soms door elkaar lopen waardoor niet alles meer exact te reconstrueren is. Aanvullend onderzoek zou naar mijn mening geen nieuwe inzichten opleveren.

Vraag 33

Voldoet het PwC onderzoek aan de professionele standaarden die u voor de prijs van het onderzoek mocht verwachten?

Antwoord 33

Ja.

Vraag 34

Kunt u deze vragen een voor een en binnen drie weken beantwoorden evenals de andere vragen die over het PwC rapport gesteld zijn?

Antwoord 34

Ja.